

Esztergomi Lapok.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési árak	
Egész évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.

→ Egyes szám ára 6 kr. ←

Szerkesztőség:

Széchenyi tér (Szerencsés-féle ház),
 hora a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények küldendők.
 Kéziratok nem adóznak vissza.

Kiadóhivatal:

Széchenyi-tér (Szerencsés-féle ház),
 hová az előfizetési pénzek küldendők.

Hirdetések

és nyilatkozási közlemények a kiadóhivatalban vétetnek kifelé.

Kivándorlás és tanítóképzés.

Esztergom, márczius 23.

E lapok legutóbbi számában megjelent „A tanítóképzés reformja” cz. érdekes cikkekre vonatkozólag, minthogy az ügy szövegére került, — néhány megjegyzést szándékozom tenni.

Tény az, hogy a tanítóképzés reformra szorul. Ezt elvitatni nem lehet. De nem egészen abban az irányban, melyet fenti cz. cikk megjelöl.

— Mert valamint naivság volna azt hinni, hogy a tanítóképzők eddig *mindenre neveltek, csak az életre nem,* éppen úgy meghaladott álláspont azt vélni, hogy az oly veszedelmes mértékű kivándorlás megszűnik, ha a nép nemcsak írni s olvasni, hanem *fogalmazni* is megtanul, nem tévesztve szem elől a *test ápolását* sem.

Ezek kérem nagyon általános, naiv, sőt egyenesen téves állítások. Hiszen ebben az irányban minden megtörtént a mai napig több vagy kevesebb sikerrel. Tanítják az iskolában ma is a fogalmazást, a levél, a kérvény, a nyugta stb. önálló elkészíté-

sét, a betegségek elkerülhetését, az egészség fentartását — az egyszerű íráson s olvasáson kívül, s hogy ez így van, tegyünk csak egy összehasonlítást a 20—30 év előtti s a mai állapot között, azonnal kitűnik, hogy téves felfogás oly közvetlen kapcsolatot keresni a tanítóképzés és a kivándorlás között, mintegy s egyenesen a tanítóképzőket okozni a tömeges kivándorlás miatt.

Határozottan mellettem szól tehát az, hogy míg a hatvanas-hetvenes években sokkal kevésbé tudott a nép önállóan munkákat végezni, mégis kivándorlásról alig hallottunk beszélni, míg ma, bár inkább elő van készítve az önálló gondolkodásra, mégis a kivándorlás oly veszedelmes mértékűt ölt, hogy ellene mind a társadalom, mind a kormány segítséget, korlátokat sürget.

Más oka van tehát a kivándorlásnak s nem a hiányos tanítóképzés.

Ez pedig úgy vélem, nem más, mint az általános: lelki és anyagi elszegényedés.

Ne vegyék el a nép hitéletét és adjatok neki *munkát, kenyeret*, nem fog az más hazát keresni, „a melyen kívül” — mint az elrettentő példák igazolják, —

„úgy sincs számára hely!”

Nem a tanítóképzés rossz volta tehát, hanem a lelki gyengeség, de különösen a már-már elviselhetlen anyagi teher az, mely népünknek kivándorlásra kényszeríti.

Ugy vélem, sikerült t. cikkirő urat meggyőzőn arról, hogy a tanítóképzés koránsém az okok miatt szorul reformtóra, melyeket cikkében felsorolt, hanem igen is azért, mondhatnám, *csakis azért*, hogy a tanítóképző intézetek nivója emeltessek, oly értelemben, hogy míg eddig — elég helytelenül — az a képzőintézet népiskolai alapon volt szabályozva, tehát csak mintegy folytatása volt az elemi tanulmányoknak, czentul betetőzése legyen annak a középiskolai előtanulmányoknak, melyet ma a törvény megkövetel: tehát, hogy egy tökéletes szakiskola legyen.

Ez alkalommal egyuttal, miről már különben többször óhajtottam néhány szót mondani, legyen szabad még valamire kitérnem. Ez pedig az a helytelen eljárás, melylyel a középiskolai tanárok — tisztelet a kivételeknek, — már a középiskolában megássák a tanítói tekintély sirját. Ha ugyanis a kis III. vagy IV. gymnazista nem bol-

AZ „ESZTERGOMI LAPOK” tárczája.

Adagio.

Egy szöke lányka csillogó szemével
 Oh annyiszor tekintett már reám,
 Hogy álmaimban is élembe tűnik
 A szöke fürtű, szép szemű leány.

És miközben rám mosolyg az ajka
 És édes, szöke fürtjeit csodálom . . .
 Felébredek, szívembe fájdalommal,
 Hogy oly rövid, hamar tűnő az álom.
 Garcasse.

Ginerva.

— Az Esztergomi Lapok eredeti tárczája —

Donna Serpentina di Coloradó Araggio lábacskaínál csak a publikum volt kisebb, a mely ez excentrikus nevű hölgynek a műsor szerint utólrhetetlenül bájos és discret serpentinánczát esténként végignézte a bányavári arénában.

A fakó vörös bársony zsöllyék megdöbentően üresek voltak és Ronchetti Xenofon igazgató úrnak ugyancsak le kellett szállitania a mindennapi sörök literének számát, hogy legalább Mirza, a csodakancza egyik egy kevés zabot, ha már a többi öt árpaszalmán kénytelen is sinylódni.

Pedig a jegyek árát már leszállította.
 A kis pupos Brett, a ki titkárja és bohóca egy személyben a társulatnak, hiába fintorgatta ránczos arcát egész délután a nagypiacra nyíló kapu emelvényén, a publikum nem jött. Rá sem hallgatott a reklámot csinálni iparkodó pupos emberke eleséplét szellemességgel fűszerezett fecsegésére.

Egy előadás után, pénztárvizsgálat alkalmával az igazgató szomorúan mondta Brettnek:
 — Holnap, — mein lieber Brett, — holnap megszökünk.

Brett csufondárosan vigyorgott.
 — És itt hagyjuk Mirzát Kauffmann úrnál zálogban! Ugye?!

Az igazgató arca elsötétült.
 — Igaz! Igaz! de hát mit tegyünk?
 — En tudok egy módot.
 — Nos?!

— Léptessük fel Bellát!
 Ronchetti dühösen toppantott.

— A lányomat!? Örült! Nem tudod, mit ígértem szegény anyjának?! Hogy nem nevellek belőle komédiást?!

— Hát így mit nevelsz belőle, ha Mirzát itt hagyod?! — Nem mondom én, hogy állandóan szerepeltessük, csak most, csak addig míg a lovat elvihetjük! Hisz a nélkül koldulni mehetsz Ronchetti!

— De Brett! Ezt az ártatlan gyermeket kitegyem annak, hogy . . . Ej! Inkább koldulok!

— Bolond vagy, — folytatta Brett — két hét múlva kiváltjuk a lovat és megyünk tovább. Jól meggondoltam a dolgot. Bella fellép, mint iskola lovarnő és zsufolásig telt lesz a Czirkusz! En csak a lányod érdekében be-

szélek; mi lenne szegénykéből ha Mirzát itt hagynád?!

Addig beszélt a bohóc, míg Ronchetti beleegyezett, hogy Bella fellép Ginerva név alatt.

Harmadnapra csakugyan tömve volt a czirkusz. Bevonult a város egész intelligenciája és a bányavári ezred egész tisztikara.

Ronchetti remegő kézzel emelte le a nyeregből Ginervát és könnyek között csókolgatta össze kipirult arcocskáját.

— Bellám! Édes kis leányom, nem sokáig tart ez az én kinszenvedésem, nem engedlek többé soha lovagolni, csak Mirzát kiváltam!

Odabenn tombolt a közönség, Ginervát akarta újra látni. És Ronchetti most szinte büszkén vezeti ki a porondra a piruló leánykát. Csak a tapsot hallja, amely az ő drága szép leányának szól. Arra nem is gondol, hogy ez nem a művésznőt, hanem a nőt illeti.

De ugyan mi mással is hatott volna Ginerva, ha nem a szépségével?! Hisz lovagolni nem tudott úgy, hogy azt művészetnek lehetne nevezni.

Szeghő hadnagy, az ezred „pubi”-ja, a ki különben még kiskoru idealista a legnagyobb mértékben, így magyarázta meg a hatást, a mit Ginerva keltett:

— Tudjátok, azt gondolom mindig, mikor ebbe a Czirkuszba belépek, hogy egy ócska, dohos levegőjű várban vagyok, ahol már évek óta nem voltak nyitva az ablakok, s mikor az a leány szöke fürtös piruló arcocskájával megjelenik, mintha hirtelen betörték volna az ablakokat és a napsugár fényes, vastag sávban ömle- lenék be, magával hozva és pazarul szórva sét a tavasz minden báját, minden illatát.

dogul, akárhányszor halhatja szigorú tanárától:

— Eredj a praeparandiába!

— Ha nem akarsz tanulni menj a képezdebe!

Tapasztalatból beszéltek.

Hogyan t. tanár ur! Hát ön azt hiszi, hogy tanítónak jó a salak is? Hogy ott boldogulhat a hülye, a gyúge? Én Istenem, hála neked, hogy nem így történik. De be tudnának neked fityülni szegény hazám, ezek a tanár urak, ha sokan volnának közöttük ilyenek!

Hanem, hogy az efféle kijelentések után milyen szemekkel fog nézni az a gyermek s a társai, arra a tanítóképezdei növendékre, milyen félvállról, milyen kicsinylőleg? Azt fölőseges fejtegetni. Hogy a tanítói tekintélynek eme, már eleve sárba tiprása nem középiskolába való, hogy a tanító képzőkről oly kicsinylőleg nyilatkozni gyermek előtt, nem tanárhoz méltó s a ki ezt teszi, nem tanárnak való — erre szintén fölőseges bővebben kitérni.

Julius.

A legutóbbi tisztujtásról.

Esztergom márcz. 24.

Lapunk legutóbbi számában közöltük, hogy a f. hó 19-iki részleges tisztujtás mily eredményre végződött, most pedig constatáljuk, hogy az elért eredmény majdnem minden várakozásnak megfelelt. Az előjárói állásokra arravaló férfiak választottak meg, a segéd-tiszt állásoknál csak két esetben nem éretett el a várt eredmény, amennyiben nem a tanács jelöltje választotta meg. Voltak, akik ebben nagy hibát láttak s igyekeztek ezt a körülményt a tanács ellen felhasználni, mindenáron documentálni óhajtván azt, hogy a képviselőtestület a tanácsal nem mindenben szolidaris. Hát bizony

— Bejön a farkas-csorda a verembe — mondta Brett, eléggülten düszölgetve kezét — csak bárányokkal kell csalogatni.

És neki volt inkább igaza.

Ronchetti csak akkor kezdett eszmélni, mikor egy tiszt-szolga Tardos főhadnagytól virágot hozott Bellának. Ha Brett le nem beszél, kidobatta volna azt a fickót, a ki olyan szemtelen mosolygással mondta:

— A szép Ginervának küldi Tardos főhadnagy ur!

Ettől a naptól azonban sokkal türelmetlenebbül várta, hogy Mirzát kiválthassa. Inkább magától vonta meg a sörte, csak hogy minél többet törleszthessen Kauffmannál.

* * *

Végre elérkezett az utolsó előadás.

Ronchetti mint torreador lépett fel egy bikaviadalt paródiázó jelenetben, a hol a bikát — két szolgáló bika bőrébe bujtatva — a torreador egyszerűen a földhöz csapja, azután a vállára veti és kiviszi a porondról. Ronchetti, a híres athléta, oly remekül csinálta a dolgot, hogy a közönség megismételtette a mutatványt.

Ronchetti kiment, hogy a szolgálkat újra beküldje, s mikor az istállóhoz ért, Ginerva nevét hallotta említeni.

Két tiszt beszélgetett ott, és mert az igazgatót nyilván nem ismerték meg a homályban, nem is zavarta meg közeledésével a beszélgetést.

— Szerencsés fickó ez a Tardos! — szólt az egyik. — Most is fenn van a kicsikénél! Bizonyosan búcsúznak.

És mind a ketten nevetni kezdtek.

Ronchetti, mint a kitért váratlanul föbe ütnek, úgy tántorodott hátra, azután pedig esze-

ez ebben az alakban nem áll. A képviselőtestület és a tanács között minden szolidaritás meg volt s ha mégis történtek meglepetések, úgy azok inkább az egyéni sympathiának tudhatók be, de sohasem mondhatók nyílt állásfoglalásnak. Az I. számtiszt állásra Fény Istvánt candidálta a tanács és a városi kör s maga a hivatalos kijelölt bizottság is, a második helyen Bérczy Endre jelöltetett s megtörtént, hogy ez utóbbi lett a győztes. Az egyéni sympathia első feltétele az, hogy az egyént ismerjük. Fényt pedig senki sem ismerte, míg ellenfelét, aki négy éve egyike volt a legszorgalmasabb kisegítő erőknél, mindenki ismerte már. Így azután egészen természetes, hogy ez utóbbi iránt nyilatkozott meg a többség bizalma. Már most az a kérdés: jó választást csinált-e a többség, midőn Bérczyt ajándékozta meg bizalmával. Teljes lelkiismerettel állíthatjuk, hogy jót, mert választotta a legnagyobb szorgalommal igyekezett eddig is minden reá bízott feladatnak megfelelni s minden biztosíték meg van arra nézve, hogy tovább is a régi marad. Igaz, hogy többen azt vetették ellene, hogy az adóügyben nem járatos, de hát kivel született együtt a tudomány? Megtanulja az adókezelést és semmi kétség, hogy jó vezető számtiszt lesz.

Ami most már az egész választást illeti, általánosságban megmondható, hogy a képviselőtestület fontos feladatának magaslatán volt. Lelkiismeretes igazságossággal és egyenességgel szavazott le, különösen távlatartván a személyi kultuszt, amely hál' Istennek!, talán utoljára akart dominálni a városház termében. Hogy a két pénztárnok kieserülésére mily előzmények és okok vezették a tanácsot s a véle szolidaris testületet, azt ezuttal nem óhajtjuk bővebben fejtegetni, annyi azonban bizonyos, hogy ha ilyen elhatározásra szükség volt, akkor igen nagy oknak kellett lenni. Kár volna a dolgot úgy magyarázni, mintha ennek az elhatározásnak a személyi ellentét, ellenszenv, vagy az egyéni bosszu lett volna a rugója, ellenkezőleg, a legmesszebbmenő emberszeretet és a legnagyobb jóakarat készítette a tanácsot az elhatározásra. Hogy a dolog miként fog most végződni, egyelőre nem tudható. Vannak esetek, amelyekben nem a személy, hanem az elv dominál s ha az elv tiszteletre érdemes, meg kell hajolni

veszeten rohant fel a nyikorgó falépcsőkön Bella öltözőjéhez.

Az ajtónál valaki utját állta. — Brett volt, a ki rémülten nézett az igazgató dult arczára és érthetetlen szavakat mormogva igyekezett őt visszatartani:

— Ronchetti . . . ne menj . . . Bella . . . öltözik . . . Ginerva.

Ronchetti vasmarokkal ragadta meg a kis púpost és olyant lödített rajta, hogy legurult a lépcsőkön.

— Gazember! — hörögte utána és megragadta a kilincset.

Az ajtó zárva volt.

— Bella, nyisd ki! — ordította rekedten Ronchetti és mikor csak egy halk, ijedt sikoltás felelt szavaira, felkapott egy ott heverő dorongot és egyetlen csapással betörte az ajtót.

Ott állt Tardos főhadnagy karddal a kezében és Bella ijedten bűjt mögéje.

Ronchetti csak annyit látott, hogy a leánya fél tőle . . . Felkapta a nehéz dorongot és ütött . . . Azután tompa zuhanást, meg éles esőrömpölést hallott és az öltözőben egyszerre sötétség lett. Nyilván a lámpát is leütötte.

Mint egy alvajáró tántorgott le a lépcsőkön.

* * *

A Czirkusban a bikaviadal megismétlést várták. Egy szolgáló már a porondra vezette Mirzát. A közönség türelmetlenkedni kezdett.

Egyszerre tapsolni kezdtek a baloldalon. Ronchetti sebesen, rohava jött a porondra, egyenesen Mirza felé tartott, megragadta a ló kantárszárát és hosszú hegyes torreador-gyilkot markolatig döfte a ló szügyébe.

Üzbégny.

előtte. Itt is, valaminthogy minden más állás betöltésénél, a közérdek sérthetlenségének az elve dominált s hogy ez jövőben is hassa át közéleti factorainkat, szívből kívánjuk!

Spectator.

HIREK.

Heti naptár:

MÁRCZIUS.

- 24. Vasárnap Judica.
- 25. Hétfő Gyüm. o. B. A.
- 26. Kedd Manó.
- 27. Szerda Rupert.
- 28. Csütörtök Sextus.
- 29. Péntek Fáj. szüz.
- 30. Szombat Kvirin.

Bort adjatok!

Bort adjatok! Szomjas vagyok,
Mámor után vágyom!
Boros fővel ha elalszom
Oly édes az álom!

Bort adjatok! Szomjas vagyok,
Iszom mindhalálig!
Boros pohár az ajkamtól
Soha el nem válik!

Koporsómba, ha meghalok,
Bort tegyetek, ó bort!
— Azt hiszitek, ugye, hogy e
Kivánságom hóhort?!

Azt mondjátok, korhely vagyok,
Vagy ha nem az, — léha.
És mint ilyen kinevettek,
— Sajnáltok is néha!

A „mens sana“ kapott elvét
Ne emlegessétek!
A bort, mámort ócsárolni
A legnagyobb vétek!

Bor gyógyít! beteg lelket,
Mely a testet rontja; —
Ha szíve fáj, áll félre a
Komámasszony kontya!

Ha bort ittam, boldogságról
Süg-búg a szél nékem,
Fáradt testem bájos dallal
Elringatja szépen . . .

Bort adjatok! A sírban is
Mámor után vágyom
Boros fővel talán ott is
Édebb az álom!

Flirt Lovag.

— Jövahagyás. A m. kir. belügyminister a város 1901. évi költségvetését megjegyzés nélkül jövahagyván, a költségvetés tegnap a városhoz visszaérkezett.

— Lemondás. Krakker Henrik süttői jegyző hivataláról lemondott. A megüresedett jegyzői állásra legközelebb hirdetnek pályázatot.

— Házasság kötés. Pácz János, a 26. gyalogezred ca kádre-irodájának egyik tehetséges, darék őrmestere ma lép házasságra öz. Eister Mórné szép leányával, Emmával. A fiatal házaspárnak sok boldogságot kívánunk!

— Közgyűlés. Az esztergomi ipartestületi betegsegélyező-pénztár ma délután 3 órakor a város székházának tanácstermében rendes évi közgyűlést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Igazgatóság jelentése a pénztár 1900. évi működéséről. 2. Az igazgatóság, felügyelő-bizottság és választott bíróság választása. 3. A számvizsgálók jelentése. 4. Az 1900-ik évi zárszámadás és mérleg bemutatása. 5. Az 1901-ik évi költségirányzat megállapítása. 6. Egyéb indítványok. 7. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása. A közgyűlésen csak azon indítványok lesznek tárgyalhatók, melyek a közgyűlés előtti napon a titkári hivatalnál beadattak.

ter üdv
a városi
gedése
őreg szá
tolás tá
tesz a t
gaszen
pénztári
díjért a
gyógyk
dig nyu
melegen

megyei
álló hét
napokb
elhagy
kell ör

A szent
régebbi
tartott
jelen vo
mellét
kör felo
vasókör
rozata u
szabályo
egyhang
tárgyalá
ejtette n
tisztikar
mint a v
tal, min
míg a m
dését a
szellemb
a nagyb
erősbiten
nap délu
közelebb
u. fél 6

sület kel
tanya fe
falható,
foglalkoz
tott refer
rony ügy
ült össze
vek a ta
tatva s a
az építés
let tiszt
Tizenkét
pélyes fo
A 12 uj
ácsiparos
össze öke
a czél az
a működ
senek.

— Körjegyző
előjárósá
vizsgálat
A vizsgá
Gyula bo
volt, ame
befizetett
melyről r
s az csak
1901. má
naplójába
Benkovic
is, a ki a
is igazoln
még egys
Gogola B
jegyző ar
pénztári r
során Ap
ő a pénzt
nem köny
látható, r
Apáthy k
sen le let
mának k
koronának
jelentése
folyik a v
annak idej

— V
vásár f. h

— **Helyes terv.** *Vimmer* Imre polgármester üdvös tervvel foglalkozik. Tudvalevő, hogy a városnál alkalmazott szolgazemélyzet, előregedése esetén, nem nyer nyugdíjat és egy-egy öreg szolgálta elbocsátása rendesen nagy megfontolás tárgya. A polgármester most javaslatot tesz a tanács-hoz a végből, hogy az egész szolgazemélyzet az orsz. munkás- és családsegélyező pénztárba bejelentessék, mely esetben csekély díjért az alkalmazottak betegség esetén ingyen gyógykezelést nyernek, előregedés esetére pedig nyugdíjat élveznek. Az emberbaráti tervet melegen üdvözljük.

— **Javulás útján.** *Thuránszky* Lajos vármegyei I. aljegyző súlyos izületi csúzával hatálo hétig volt ágyhoz kötve. Baja az utóbbi napokban kissé enyhült, úgy, hogy az ágyat elhagyhatta, de a szobát még huzamosabb ideig kell őriznie.

— **Katholikus Olvasókör Szentgyörgymezőn.** A szentgyörgymezői „Polgári Olvasókör,” egy régebbi határozatát megvalósítandó, f. hó 17-én tartott rendkívüli közgyűlésén a nagy számmal jelen volt tagok egyhangú, élénk helyeslése mellett elhatározta, hogy mint „polgári” olvasókör feloszlik és helyette átalakul „katholikus” olvasókörre. Dr. Babura László a közgyűlése határozata után nyomban felolvastatta az új alapszabályokat, a melyeket a közgyűlés szintén egyhangulag elfogadott. Az alapszabályok letergályalása után a közgyűlés a választásokat ejtette meg, a melynek eredménye szerint a tisztikar újból a régi gárdából került ki, valamint a választmány tagjai is, csekély változattal, miután a régi maradtak. Az olvasókör míg a miniszteri megerősítés leérkezik, működését a régi alapon folytatja, de katolikus szellemben, amennyiben Dr. Babura László elnök a nagybőjti időben, a tagok vallásos érületét erősbitendő, bőjti felolvasásokat tart vasárnap délutánoként a kör helyiségében. A legközelebbi bőjti felolvasás f. hó 24-én lesz. d. u. fél 6 órakor.

— **A tüzoltó egyesületből.** A tüzoltó egyesület kebelében azóta, amióta a központi lakatany felépítése elhatározott, új élet tapasztalható. Említettük, hogy a tisztiszek a mult héten foglalkozott *Tiefenthal* Gyula mérnök szakavatott referálása mellett a laktanya és a víztörny ügyével. A választmány tegnap délután ült össze hasonló czélból s most az összes tervet a tanács-hoz lesznek javaslat mellett bemutatva s a közgyűlés legközelebb el fogja rendelni az építési versenytárgyalást. A tüzoltó testület tisztiszeke ma délután 2 órakor ülést tart. Tizenkét új tagot vesznek fel megfelelő ünneplés fogadalm mellett a testület kebelébe. A 12 új tag ácseség, *Gabanits* Ferencz tisztés ácsiparosunk, tüzoltó alparancsnok toborzotta össze őket. A tagfelvétel tovább is folyik, mert a czél az, hogy a mikorra a laktanya felépül, a működő csapatok is teljesen újjászerveztesenek.

— **Vizsgálat Cséven.** *Apáthy* Gyula volt körjegyző, jelenlegi kesztőlci jegyző és a csévi előjáróság ellen f. hó 15-én tartotta meg a vizsgálatot *Kakass* László helyettes főszolgabíró. A vizsgálatkiderítette, hogy följelentő, *Gottmann* Gyula bortermelő és csévi vadászbírónek igazat volt, amennyiben az általa 1900. év szept. 7-én befizetett 100 korona vadászbér részlet, a melyről nyugtája van, *sehol bevezetve* nem volt s az csakis most *utólagosan, a feljelentés után, 1901. márczius hó 5-én* lett a község pénztári naplójába bevezetve. Hasonló esete van *ö. v. Benkovics* Józsefnek volt ottani kántortanítónének is, a ki adóját rendesen megfizette, azt tanukkal is igazolni képes s daczára ennek, tőle is a pénz még egyszer követelte a község új jegyzője *Gogola* Rezső, de jogosan, mivel a mostani jegyző arról nem tehet, ha elődje mindezeket a pénztári naplóba el nem könyvelte. A vizsgálat során *Apáthy* tagadja, de a bírő állítja, hogy ő a pénzt a vasszekrénybe tette, de *Apáthy* nem könyvelte el azt. Mindezekből tisztán látható, mily nagy rend uralkodott Cséven. *Apáthy* körjegyzősége idejében. Mert ha rendesen le lettek volna zárva a könyvek, ugy nyomának kellett volna lenni a fölösleges 100 koronának és a többi összegnek. A többi feljelentésekre vonatkozólag *Apáthy* ellen még folyik a vizsgálat, a melyek eredményéről majd annak idején fogunk beszámolni.

— **Vásár.** A köbökuti barom és kirakodó vásár f. hó 27-én lesz megtartva, a mely te-

kintve, hogy földmiveseink már java részben a tavaszi vetést elvégezték, nagy látogatottságnak fog örüvendeni.

— **A gyümölcsstermelés fokozása érdekében** a vármegyei gazdasági egyesület agilis alelnöke, *Vimmer* Ferencz ur, nemrégiben egy munkát állított egybe, amelyben az Esztergom megye területén legjobban diszlo és termő gyümölcsfajták vannak ismertetve. A megyei központi mezőgazdasági bizottság a hasznos ismertetést egész terjedelmében helyesnek találta s a napokban a községeknek is megküldötte, hogy arra a gazdaközönség figyelmét hívják fel. Ajánljuk az ismertetést mindazoknak, akik eddig ösmeretlen fajtákkal kísérleteztek.

— **Br. Luzenszky Felix** felolvasását a bűrokról f. hó 21-én este tartotta a „Fürdő” szállóban. Az érdekes báró, a ki tisztviselői állását odahagyva 1899. november havában kelt utra a bűrok földjére, hogy részt vegyen azok szabadságharczában, felolvasásának kezdetén kijelentette, hogy azt tapasztalta eddig mindeütt, miszerint a bűrok ügye iránt Magyarországon nagy az érdeklődés. Szinte vártuk erre azt a kijelentést, hogy „csupán Esztergomban nem tapasztalja ezt”; a mit méltán megjegyezhetett volna, végig nézván az 50-60 személyből összeverődött csekély hallgatóságban. Azt lehetett hinni, hogy felolvasását meg se tartja, látván az érdeklődésnek emimumát. És igazán a bűr harcosok bátorsága kellett hozzá, hogy ily körülmények között is, jó kedélyben a sértődöttség jele nélkül tartsa be a programját. A érdekes epizódokból konstruált felolvasásban sok humoros részlettel tarkítva, elmeséli, hogy Triesztben szállott tengerre, innen Alexandriába hajózott, a hol az osztrák magyar konzullal ismertették meg. A német Herzog hajóra szállt és a suezai csatornán át haladt több magyar és német s más nemzetiségű önkéntes társaságában Pretoria felé, de utközben az angolok elfogták s csak az angol és német kormányok jegyzékváltásai után bocsátották őket szabadon. A portugál *Laurenzo*-*Marquezb*ben kötöttek ki s itt utleveleikért 42.000 reiszt kellett fizetni. Eleinte azt hitte, hogy vagy az a sok ménkő reisz rizskása, vagy a portugál hivatalnok bolond, de végül kislit, hogy a sok reisz mindössze 18 o. é. frnyi pénznek felel meg. *Laurenzo* — *Marquezb* Pretóniába mentek át, a hol az államtitkárnál jelentkeztek önkéntes harcosokul. A német származásúak egyenesen tiszték akartak lenni, de az államtitkár felvilágosította, hogy hiszen még a te-repet s a hadi szokásokat sem ismerik, tehát kivánságuk teljesíthetetlen, mire a sógorék elmentek egyenesen *Krüger*hez, a ki tisztí rangot ugyan nem, de kávét bőven adott nekik. A bűroknál ugyanis a szives fogadás jele az, ha kávéval kínálják a vendéget. Pretóriában felszerelték őket. Kaptak puskát, töltényeket, utalványt ruhára és lóra és mikor így el voltak látva, szabadon csatlakozhattak bármelyik tábornokhoz. Elmesélte, hogy a bűr férfiak szép, szálás emberek; a városi asszonyok egészen a legujabb divat szerint öltöznek. Végtelen vallásosak s hogy idáig el nem csiggedt e nép, csupán e nagyfokú hitbuzgóságnak tulajdonítható. A bűrok hadi taktikája: ritkán támadni, meglepni az ellenséget, gyorsan előre nyomulni s fedett állásból löni. Nagyon ovatosak és bátorságuk meszerü. Az angolok nem tudnak löni; nagy ritkán ér golyójuk a kívánt helyre. Egy alkalommal, mint parlamentair ő is volt az angol táborban három napig s élvezte az angol tiszték vendégszeretét. Ekkor kérdezték tőle, hogy miként harcolhat ő magyar mágnás létére a paraszttal a művelt angolok ellen, mire önézetesen válaszolt, hogy a magyar nem az ur ellen s a paraszt mellett, vagy megfordítva, hanem mindig az igazságért harcol. Sok csatában vett részt, később mint egy kisebb kommando parancsnoka s jelen volt abban a hadtestben, a mely képtelen volt portugál földre lépni s ott a fegyvert letenni. Végül elmondta, hogy nem való az, mintha angol pézen jöttek volna haza, mert a bűr kormány adott nekik, három parancsnoknak mint kormánybiztosnak, nagyobb értékű nyers aranyat s azt elzalogosítva, viselték az utazás költségeit; a fenmaradt összeget aztán átadták *Dr. Leyds* transzváli ügyvivőnek. Az érdekes tárgy felolvasás stlyusa szaggatott volt, a mit még inkább növelt a felolvasó sajátos hanglejtése, úgy hogy általában azt a benyomást keltette, hogy a báró sokkal jobb harcos, mint író.

— **Tavaszi állatszemele.** A tavaszi állatszemele városunk területén f. hó 28-án lesz. *Székelly* Henrik m. kir. állatorvos 28-án reggel 7 órakor a szentgyomezői, 10 órakor a vizivárosi, sz. tamási és d. u. 2 órakor a belvárosi haszonállatokat fogja megvizsgálni.

— **Súlyos vádak.** A márczius 22-iki postával egy röpirat érkezett szerkesztőségünkbe „Párkány 1901. február hó” dátummal és „Fischhof Mór hitközségi képviselő” aláírással. E röpiratban, mely az „Igen tisztelt hitsorosok”-hoz van intézve, igen súlyos vádak foglaltatnak a hitközségi elnök ellen. A második tanítói állás betöltése, a templom tető javítása s a sechite 200 frtos megváltása körül tanusított eljárásáért haragszik a röpirat írója s a 12 év óta elnökösödő hitsorosáról azt állítja, hogy „tévuttra vezetéssel elnököl a gyűléseken”, „a gyűlések alkalmával hozott határozat a jegyzőkönyvbe nem a szerint lesz beírva, a mint az történik, hanem az elnök ur későbbi megmondolása és tetszése szerint; ez is egyik elnöki manipuláció”, „szava nemtartását ismét megbizonyította”, a hitközség metszője megkapta a 200 frt sechite váltásot, mert „az elnökünk rokona”; „pártolólág van a rokona iránt a mi mindnyájunk pénzéért”; „Mendli tanító ur felvételi jegyzőkönyvének lapja hiányzik, a mi igen nagy meglepetésemre szolgál, annál inkább, mert sem több, sem kevesebb lap a jegyzőkönyvből nem hiányzik; szerintem nem valami tiszta dolog lehet ez.” Ilyen és ezekhez hasonló kifejezésektől hemzsegő röpiratát annak írója pazzal végzi, hogy óva inti elnököt a vele szemben való jogtalan és igazságtalan eljárásától, mert öt jogtalan machinatióival az igazságtól el nem tántorítja, s véges-végül ajánlja, hogy közgyűlést meghívása mellőzésével ne tartson. E vádolásban tulbuzgó röpirat olvasásakor — nem tagadhatjuk — egy kissé elcsodálkoztunk, mert el — eddig a párkányi izraelita hitközség elnökéről semmi olyat nem hallottunk, a minek alapján ilyesmikre el lehetünk volna készülv. Az igaz, hogy nem is igen kísértük figyelemmel a hitközség, mint testületnek belületét, de ezen röpirat vétele után kénytelenek leszünk vele, akár valóság a tartalma, akár nem.

— **Felmentett öreg szolgál.** *Faragó* István városi negyedes, aki immár életének 70-ik éve felé közeledik, három évtizedes, tisztességes szolgálata után felmentetett. Az öreg *Faragó* bácsit most némi csekély segélyösszeggel látják el.

— **Szeszélyes időjárás.** A márczius eleji meglepően szép tavaszi időjárást f. hó 19-én zord, szeles idő váltotta fel. A hideg északi szél immár három napja kellemetlenkedik s a hőmérő nem egyszer a fagypontra alá száll alá, miért is a szél elállásával rendkívüli fagy várható. Ez különösen veszélyes a kinyitott szőlőkre és rózsatövekre, sőt, mivel a fák nagyobb része is erősen rügyezik, a gyümölcsre is. Itt említjük meg, hogy a Duna még mindig áradó jellegű, bár aggodalomra nincsen ok.

— **A város tanácsa** tegnap tartott ülésében városi útkaparóul *Varga* István esztergomi lakost alkalmazta. Az útkaparói szolgálatot a városi képviselőtestület az 1901. évre szóló költségvetési előirányzat tárgyalásakor rendszerezette.

— **Lelketlen kocsis.** Kellemetlen eset érte f. hó 21-ikén *Stamberger* Mór oroszokai lakost. Szépen, lassan, ügetve jött pejkóival városunk felé, de csak *Párkányi* tudott eljutni, mivel ott már az egyik lova felmondta a szolgálatot. Hiába volt minden nógatás, biztatás, a szegény pára már nem bírta tovább. Nézegeti a gazdát, nem lát rajta semmi különösöt, végre is lepokrózozva át jött vele *Dankó* István törvényh. állatorvoshoz, hogy vizsgálná meg. Az állatorvos vizsgálás közben látja, hogy a lónak az oldala, főn egészen a gerincéhez közel, két helyen is be van kenve erősen kocsikenőccsel. Vizsgálgatja, lemossa a helyet s akkor látja, hogy a szegény páran két erős és mély szurt seb van, a mely föltétlen meg fogja ölni az állatot. Valamiért aznap reggel megdorgálta a gazda kocsisát s ez boszúból a szegény lovon vett magának elégtételt. Ilyenkor sajnálja az ember csak igazán, hogy ki ment már a divatból a botbüntetés, mert hej, azért a szép pejkóért csak megérdemelné az a gazd fiokó a derest.

— **Orvvadász s nem kesztőlci?** Csak a minap szolt a nóta lapunk hármás hasábjain a kesztőlci orvvadászokról s ma ismét az ő bűnük miatt fogy a nyomdafesték. 20-án történt

éjjel, de csak reggel vették észre s talán különös Isteni gondviselés történt, hogy éppen a bíró ur kocsisa látta meg azt a széps hatalmas szarvas bikát, a mely ott függött egy sudár fenyőfa tetején nyakában a drót hurokkal. De nem azért falu a falu, hogy ilyesmi titok maradjon, így tehát a szarvas be lett szállítva a községbe a szegények közötti szétosztás végett. Ezt a törvény írja így elő, hogy ilyesmi, a község szegényei között osztandó szét. S ime mi történt az napon, a község legszegényebb emberei egyszerre a bíró úr kedves rokonai l-tek s most önelégülten simogatják testük ki-domborodó részét, mondogatván, hogy: „*dobro szarvas, hús.*“

— **Általánosan elismerik** úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kertí magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillaggyű répmagjai ritkítják párukat és össze nem tévesztendők más utánzótt hasonló védjegyű, de nem impregnált répmagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmulhatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magszükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik

— **Betöréses lopás.** Kesztlőzi tudósítónk írja, hogy f. hó 20 kán eddig még ismeretlen tettesek betörték Szlovák József és Bertalan Gergely oda való gazdák pinczéibe s ott kieresztettek 20 hektoliter bort, 6 drb. sonkát pedig magokkal vittek. Minden jel arra mutat, hogy a tettesek csakis kesztölcziek lehetnek, a kieresztett bor pedig világos jele a bosszúnak. A betörők a háztetőn keresztül másztak be a magtárba, onnan pedig a pinczébe. Azt tudták, hogy Szlovák a belső pince ajtaját nem szokta bezárni, csakis a présház külső kapuját, így tehát ha már egyszer a magtárba behatolhattak, könnyű volt nekik a présházba, onnan pedig a pinczébe jutni. Az összes visszamaradt bűnjel egy *furkosbot* a mely valószínűleg nyomra fogja vezetni a vizsgálatot teljesítő esendőröket.

— **Kiváló esetek bizonyítják,** hogy a csusz és köszvényes bántalmak leghasznosabb gyógyszerere a Zoltán B. gyógyszerházban B.pest Sétatér u. A leghiresebb orvosok is ajánlják e páratlan kenőcsöt, mely nemcsak a bel, hanem a külföldön is nagy elterjedtségnek örvend.

— **Egy bíró a ki lop.** Tudósítónk írja, hogy Radovics József, kesztölcz község bírója azzal van vádolva, hogy a v. urbéreszek erdejének „*Veszekhát*“ erdőrésztéből 4 drb. tölgyfát emelt el. A bíró ur, hogy munkája annál sikeresebb legyen, magával vitte kompanistának Szlovák József községi erdő csoszt is! Tehát a községi bíró és községi csosz indultak el együtt egy kis „*vadfa*“ szedésére. Mig tiltott munkájukat végezték a hajnali szürkületben, ott ugrált körülöttük a rügyezni induló bokrokban a *rigó* Kesztlőcz község hivattott igazmondója s folyton mondogatta: (pardon! figyelte) „*hogy hunczut a bíró.*“ A feljelentés Kara Imre tette meg, Hertlik János, Velmovszky János, Trpilek Mihály és Kara Szilveszter tanuk bizonyossága mellett, a kik mind oda való gazdák. A hivatalos becslevél, a melyet Mezey Arthur m. kir. jár. erdőgondnok vett fel, 28 kor. 90 fillérben állapítja meg a kárt. Ki meri majd mindezek után azt állítani, hogy nem Kesztlőcz a vármegye minta községe?!

— **Tartós gyógyszer.** Fájdalmas csúznál a derék. — testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „*Moll féle francia borszesz és só.*“ val való bedörzölés sikerrel használtatik. Egy üveg ára 1 kor. 80 fill. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész. cs. és kir. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerházakban és anyakereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (6.)

x **Eladó szőlő.** A sz. János-kut dűlőben egy 8 kapás régi, jó fajtakkal beültetett, szénkénegezéssel fentartott jó karban levő szőlő jutányos árban azonnal eladó. Tudakozódhatni *Bajer* Ágostonnál Buda u. 355 sz. alatt.

x **Eladó.** Egy egész jó karban lévő pince és présház, a hozzá való felszereléssel esetleg borral együtt szabadkézből eladó. A présház mellett van egy szép butorozott szoba, a mely nyári lakásnak is használható. Bővebbet a kiadóhivatal.

x **Ne higgye,** hogy helyesen cselekszik, ha egy doboz padló-fényháznál 10 krt. meg akar takarítani. Igazán tartós és szép padlófényháznál csak a híres valódi Eisenstädter-féle linoleum-padló-fényháznál: a törv. bej. „*Vaslovag*“-védjeggyel, melylyel újabb időben a háziasszonyok még a konyhabutorokat is fáradság nélkül tükröfényesre mázolhatják. Minden dobozon rajt kell lennie a „*Vaslovag*“ védjegynek, másképp hamisítvány.

— **Az Uránia társaság mozgó fényképeit** pénteken este mutatta be először a Fürdő szálló nagytermében összegyűlt mindkét nembeli tanulóifuságának. A mulattató jelenetekben gazdag a tudást gyarapító és ismeret bővítő előadásokat igen sokan nézték végig a felnőttek, közül is s általános az a vélemény, hogy a társaság — mely még ma este előadást fog tartani — megérdemli a közönség érdeklődését.

— **Urak figyelmébe.** Aki azt a nem mindennapi kellemetlenséget ki akarja kerülni hogy fehérneműje a mosás alkalmával egyáltalában ki ne cserélődjék, az csak forduljon a „*Hunnia*“ könyvnyomdához. Ugyanis ott megkapja mindenki a saját monogramját egy kis díszes dobozkában csekély 35 kr. kis adag tintával 40 kr-ért, egész üveg tinta 30 kr. A monogramok oly tiszták és szépek, hogy himzéshez is bátran használhatók.

x **Képes biblia.** A „*Hunnia*“ könyvnyomdában, még egy pár Hock János-féle képes biblia, a mely magában foglalja az ó és- ujszövetséget, kapható. Ugyanott szerezhetők be a legújabb vöfénykönyv, szerelmi levelező, nagy és kis álmoskönyv, és végül igen csinos kivitelű vetőkártyák.

x **Régiségek megvételnek.** Bárminemű régi pénzek, érmekek, képek stb. Czim a kiadóhivatalban.

x **Eladó borok.** Különböző évbéli, vörös és fehér saját termésű tisztán kezelt faj borok eladók. Az eladás történik 1 hektolitertől fölfelé. Bővebbet a kiadóhivatal.

x **Tanuló.** A „*Hunnia*“ könyvnyomda két jó házból való tanulót keres. A fiuktól legalább 2 reál, vagy gymnasium elvégzése kívánatik meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Éliás.

(Esztergom.)

Nem a próféta Éliásról van szó, a nagy prófétáról, a kinek lelkét szép gondolatok, szent eszmék ihlették meg, hanem a kis Ferenczről, a ki Dudás cipész mesternél volt tanuló. Alig mult 14 éves a szurtos kölyök, s már is másodszer volt e hónapban törvény előtt szurkos keze miatt. A mult évben valami kirakatot óhajtott megdézsmálni, az idén pedig február hó 5-én tett el 100 K reabizott pénzt. A gazdája ugyanis 54 frttal küldötte a városházra, hogy ott azt befizesse. A gyerek elment s később visszajöve azt mondta, hogy a pénzből 5 drb. tizes bankót átadott egy tekintetes urnak a városnál, a 4 drb. ezüst forintot pedig visszahozta. Gazdája utána nézett a dolognak s kisélt, hogy nem adta át ő azt a városháznál senkinek. Ekkor újra kérdőre vonatván, azt nyafogta, hogy elveszítette a Széchenyi-téren. Ugyan ezt állította a mult keddi jbirósági tárgyaláson is, a hol sikkasztás vétségével volt vádolva. Tagadott fennakadás nélkül s viselkedésében sok volt a megrögzött cinizmusból. A tények ellene bizonyítván, sikkasztás vétsége miatt, tekintettel merdületlen korára 14 napi elzárást kapott, a mit nyomban meg is kellett kezdenie a bajtai illetőségű nebulónak.

Rövid idő alatt ez a második suszterinas városunkban, a ki a „*suszterinasok*“ hagyományos csintalanokodásainak határait átlépve, olyan tőrre lépett, a hol a törvény büntető keze kell, hogy megfészeke. Ha egyéb törvény nem is való az ilyen gyermek eszéhez, de a tiz parancsolatot kellene velük megértetni egész alapjában. Abban benne van a „*ne lopj!*“ Ez a megértetés kötelessége mindenkinek, a kinek hivatása a gyerek fejlődésére felügyelni, mert hiszen a rossz gyerekekből lesznek a társadalom nyügei,

a társadalomban pedig benn van a mester, a tanító, stb. s így a mulasztás káros következményeit ők is megérezhetik. Ők tanításuk illusztrációjoként használhatnak *nádpálcát*, hogy az államnak ne kelljen használnia a *fogházat*. Sok gyereknél hatályosabb a csipős végű bot, mint a fogház, a hol nem kell a „*segéd ur*“ viszkető talpát megvakarni. Az utóbbi idők ijesztő mérvet öltött bűnügyi statisztikája mutatja, hogy nevelési rendszerünkben hiányzik a nádpálcza, a mit úgy az apáknak, mint a tanítóknak, mestereknek a kezébe kellene adni, mert ha nálunk már a 14 éves gyermekek is sikkasztanak, akkor „*Róma ledül s rabigába görnyed!*“

A leány miatt.

(Sárisáp.)

Van Szaboleska Mihálynak egy gyönyörű szép költeménye, melyben elmondja, hogy egy németországi csapszékben verkli szól s két legény csendesen veszekedik egy leány miatt. S a költő büszkén felkiált, mondván, hogy ha ez a csárda a Tisza mellett volna, akkor abban nem verkli szólna s azóta a csárdában csak egy legény volna. Hogy a költő milyen igazat beszél a mi fajunkról, azt beigazolta. Sárisápon a mult hó 17-én Klimó Károly bányamunkás.

Egy leánynak udvarolt Várad János kocsisal, a ki — mint a meg nem hallgatottak rendszeren tenni szokták — ellensége volt Klimónak és bosszantotta, a hol csak tehetett. Az említett napon bál volt a faluban s ott volt a két legény is, meg a leány is. A csigány huzta, huzta s mikor már eleget huzta, megállott. Várad elejbe toppant és csárdást parancsolt, a mit a többi legénység nem akart. Klimó sem. E felett szövíta esett s mert egy kis féltés is működött rugó gyanánt, a két legény összeakadt, s Klimó lett a győztes, mert ellenfelét megütötte. Ez könnyű testi sértés miatt panaszolta be őt. Folyó 19-én a tárgyaláson mesélték így el az esetet, a mely miatt Klimó 14 napi fogházat és 10 K pénzbüntetést kapott.

A költő verse tehát igaz, mert a magyar legény nem sokat veszekedik *szóval* a babája miatt. No, hogy aztán meg is bánja, az már más kérdés és nem tartozik a poezis szabályai alá, hanem a bíróság ítélete elé.

Hegedülés.

(Bajóth.)

Bajóthon lakodalom volt. Járóka István hegedült a lakodalomnak. Zahorák Ferencz is beleszólt — nótába s mert a móré nem akart neki huzni, hazamenet ő huzott rá a móréra, ugy okoskodván bizonyára, hogy ha nem hegedül a a móré, elhegedül ő a mórét. Ezért a hegedülésért kapott f. hó 22-én Zahorák 14 napi fogházat.

Ifj. Stámuusz István.

(Esztergom.)

Gyakori név a büntető bíróság lajstromában. Most is ül 8 hónapi fogházat a győri ügyészség fogházában s ugy kísérték a 22-iki tárgyalásra is rabruhában, ahol a Paulovits Géza ellopott teknője, s holmi gerendavégek miatt gondoskodtak róla még 14 napi „*állami teljes ellátásról.*“

50 koronás pofon.

(Esztergom.)

Mult hó kilencedikén történt: Brandzs Mihály pallér és Linzbót József ács valami üzleti dolog felett kocsmázás közben össze veszték. A gyors kezű pallér pofon ütötte a kötődő ácsot, a ki bíró elé vivén az ügyet, Brandzsát f. hó 22-én 50 K. pénzbüntetésre ítélték. Tehát nem minden esetben áll az, hogy „*egy pofon öt forint*“ — mert ime: ez 25 frt.

Szerkesztői üzenetek.

Valahányszor rád gondolok . . . Ha nem lennék: Van az utóbbiban egy kis hangulat, rim és rymthmus is kellene hozzá, mert **igy** nem alkalmas a közlésre.

Minden jó, ha a végé jó. E számból lekészt s így csak a csütörtökiben hozzuk.

Julius. Köszönet. Ezzel azonban az érdekes kérdés még mincs teljesen megvitatva.

Crac. Pályázatra lesülldött tárczája az önképző körü kísérletek színvonalán alul van három sikkal. Így hát az Ön által kért megfésülés sem segíthetne rajta. Megbocsát, ha nem közöljük?!

VILÁGCIKK! Törvényesen védett hazai gyártmány, mely felülmúl minden más fogtisztító szert.

Legkellemesebb, legkitünőbb és nélkülözhetetlen
FOGTISZTÍTÓ-SZER tubusban,
 fehéríti, konzerválja a fogakat, frissíti, üdíti a száját.
 1 tubus 60 fill. (30 kr.) — Mindenütt kapható.
 Egyedüli készítő és főszétküldési raktár:
SCHWARTZ illatszergyára,
 gőzerőre berendezett hygien. kosmet. laboratorium,
 magyar elsőrendű finom pipere szappangyár,
 Budapest, VII. Damjanich-utca 28.
 Gyári raktár és fiókület: **TEMESVÁROTT.**
 Gyári főraktár Esztergomban **HEISCHMANN FERENCZ** és **FIA** szappangyárosoknál.

Cs. és kir. mosóvíz lovaknak.

1 liter ára 2 kor.
 30 fill.

1 liter ára 2 kor.
 30 fill.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID.
 40 év óta udvari istállóban, katonai és polgári nagyobb istállóban használatban van, nagyobb erőfeszítések előtt erősítésül utána pedig az erő visszaadására továbbá fizamodásoknál az merevségénél stb., idomításnál a lovat kiváló szolgálatokra képesíti. Valódi csak a fenti védjeggyel kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszerárában és drogua-üzletében. — Főraktár:
KWIZDA FERENCZ JÁNOS,
 cs. és kir. osz. magy. román kir. és bolgár fejedelmi udvari szállító. Kerületi gyógyszerész. Korneuburg, Bécs mellett.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
 Liniment Capsici comp.
 egy régi kipróbált háziszert, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghülekéknél.
 Intés. Silányabb utánzatok miatt bevasárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czéjegyzésre.
 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárában kapható. Főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
 csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt.

MEGHIVÓ.

Az
Esztergomi Kereskedelmi és Iparbank
XXVII. RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

saját helyiségében, 1901. márczius hó 30-án d. u. 3 órakor fogja megtartani, — melyre a t. részvényesek oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy a közgyűléseni szavazati joguk gyakorolhatása tekintetéből, részjegyeiket szelvényekkel együtt a bankszabályok 21. §. értelmében f. évi márczius hó 26-tól, 29-ik bezárólag mindenkor délelőtt 9—12-ig a bank hivatalos helyiségében térítvény mellett letéteményezzék. Hogy pedig valamely részvényes a közgyűlésen részt vehessen s ott jogait gyakorolhassa, szükséges, miszerint a részvény, illetőleg az ideiglenes részjegy 3 hónappal a közgyűlés előtt nevére írva legyen.

⇒ A közgyűlés tárgyai: ⇐

1. Elnöki jelentés.
2. Igazgatósági jelentés.
3. Felügyelő bizottsági jelentés.
4. Elnök választása.
5. Öt felügyelő bisottsági tag választása.
6. Tíz igazgatósági tag kilépése és ugyanannyi, valamint egy leköszönt helyének betöltése.
7. Az alapszabályok 24. §-a értelmében netán teendő indítványok.

Az elnökség.

MIÉRT

van annyi utánzat

MERT

a valódi **EISENSTÄDTER-féle**
LINOLEUM PADLÓ-ZOMÁNCZ
 a törv. bej. „Vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemázolására.

Bejegyzett Az Eisenstädter-féle
Linoleum padló-zománcz
 egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölmúlhatatlan. Nagy elterjedtségénél fogva különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle „Linoleum padló-zománcot”, a törv. bejegyzett „Vas lovag” „Vaslovag” védjeggyel.

Eisentädter Testvérek
 lakk- és festékgyára.
 Kapható: Esztergomban: Jedlicska Rezső, Paulovits Géza, Vörös József, Willi József czégeknél.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek

AZ

„Esztergomi Lapok”

száma

a kiadóhivatalba.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgöres, és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi-szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll“ feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, czuz és a meghülés egyéb következményeinek legismertebb népszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 80 fill.

Moll-féle gyermek szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr györes gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvar szállító által,

Bécs, I. Tuhauben 9.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

E. L. 1901. 24/III.

Czégváltozás.

Van szerencsém mély tisztelettel tudomására adni a nagyérdemű közönségnek, hogy Klabacska Vinczéné féle temetkezési vállalatot átvettem s az átvett üzlet a Kispiacon lévő 20 év óta fennálló hasonló üzlettel egyesítve, a jövőben Klabacska V. utóda Szekeres Gábor név alatt lesz vezetve.

Midőn a czégváltozást köztudomásra hozom, egyben kijelentem, hogy ezen régi jó hírnévnek örvendő üzletet úgy fogom vezetni, hogy a közönségnek a kissolgálat és megbízhatóság tekintetében semmi kifogása ne legyen.

Az árakra nézve bátor vagyok megemlíteni, hogy összekötéseimnél fogva abban a helyzetben vagyok, hogy a megrendeléseket a legjutányosabb árakban teljesíthetem.

Midőn a czégváltozást így köztudomásra hozom, maradtam a mélyen tisztelt közönségnek kiváló tisztelettel

alázatos szolgálja

Szekeres Gábor

temetkezési vállalkozó

Buda-utca Takarékpénztári épületben.

Utolérhetlen és felülmulhatlan, hatása biztos.
Világzikk kivitel minden országba
CHIEF OFFICE 48, BIXTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb és az egész világon híres és keresett házi-szer

A Thierry gyógyszerésznek Balsama

felülmulhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségnél. Külsőleg a leg-hatásosabb

Csodagyógyszer.

Valódi csak akkor, ha a minden culturállomban bejegyzett zöld apacza védjegygyel s a dugáson a czéglényomatával van ellátva egyedül valódi. Évenként 6 millió üveg gyártása kimutatva. Posta útján franco 12 kis vagy 6 duplatéve 4 korona. Egy minta üveg prospectussal, és a minden országban levő raktárak jegyzével együtt 1 korona 20 fillér.

Thierry A. centifolia kenőcse

(csodakenőcsnek nevezik) utolérhetlen szívó erejű és gyógyító hatása, operációkat legtöbb esetben fölöslegessé tesz. — E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszűt, ujabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg vele. Antiszeptikusan hat, gyorsan csillapít és hűl, és teljesen gyógyító hatása mindenféle gyulladás és sebeknél gyorsan puhít és osztal és megszabadít mindenféle még oly mélyen behatolt idegen részekről is. 1 tévely 1 korona 80 fillér franco, csakis előre beküldött összeg ellenében. Nagyobb megrendelésnél olcsóbb. Kimitatott évi gyártmány 100000 tévely

Ezen két szerrel, egész levtár dicséret levelé tekinthető meg, a világ minden részéből. Óvakodjunk az utánzatoktól, és figyeljünk a minden tévelybe beégetett czégre »Apotheke zum Schukengel des A. Thierry« a hol nincs raktár, ott óvakodjunk hamisításoknak a vételétől, melyek állítólag ugyanilyen készítmények, hanem rendeljünk közvetlen a czimtől:

Thierry A. gyógyszerész és gyár Pregrada

Rohitsch Sauerb runn. (III.)
(Azausztriai államhivatalnok köteleknek szállítója.) (Contrastor of the War-Office and the Admiralty, London.)

AKAR ÖN RENDET TARTANI?

Akkor használjon levelezései, számlái, valamint mindenféle iratainak megőrzésére

SHANNON-REGISTRATOR SCHWANHÄUSSER-től.

Képes árjegyzék a Schwanhäusser-féle Shannon-Register-rendszerről ingyen és bérmentve.

SCHWANHAUSSER

Shannon-Registrator-Vállalat

Bécs, I. Johannesgasse 2. I. em.

Számtalan hála- és elismerő-nyilatkozat!

Pserhofer J. VÉRISZÍTŐ LABDACSAI

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Ezeken kívül még sok más...
Ezeken kívül még sok más...
Ezeken kívül még sok más...

Ovakodjunk utánzatoktól!

A legelőkelőbb orvosok által ajánlva!

Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 15.

Ezen labdacsook hatása gyors és biztos!

Használati utasítás mellékelve.

A pénz előzetes beküldése után bérmentve:

1 tekerés	1 ft 25 kr.
2 tekerés	2 ft 30 kr.
3 tekerés	3 ft 35 kr.
10 tekerés	9 ft 20 kr.

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:

Pserhofer J. gyógyszerész
Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségük miatt fogva a labdacsook a legkülönbözőbb alakokban és névvel átvannak, tehát mindenki csak Pserhofer-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, amelyek dobozainak fedelén piros színen »Pserhofer« leírása látható.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

A S Z T M A

Krónikus tüdőkatarrus, tüdővérzés, tüdővész és gyomorbajokban szenvedő betegek

olvassák el és fontolják meg ezeket a jelentéseket, melyek megtörtént gyógyulásokról szólnak. Ezek itt jelenleg csak elenyésző csekély száma a folytonosan beérkezőknek s minden megjegyzés nélküli hozatnak nyilvánosságra, miután az a meggyőződés; hogy a szenvedő közönség önmaga is képes ezen elősorolt tények után itélni. A levél-kivonatok, kis irályváltozást leszámítva, szövegszerűek. El vannak hagyva mindazon kitételek, a melyek hátát fejeznek ki, ugyszintén mellőzve a kritikák, bírálatok a megelőző orvoslásokról. Az eredeti levelek megtekinthetők és **kérjük** sürgősen minél szélesebb körben ezekről meggyőződést is szerezni. **Hivatalos uton ez már meg is történt.** Eltérések az igazságtól — habár a kísérő szavakuál, avagy a gyógyításnál elért eredményre is vonatkoznak — nem engedhetők meg és szigorú büntetést vonnak maguk után. Hogy a laiku-oknak tehetségünk szerint kezére járjunk, s mielőtt a betegség már beállana, azt előbb is a **legkisebb előjel után** fölismerhessék, idejekorán az orvos segítségét igénybe vehessék, ezennel leírjuk a leggyakrabban előforduló

előjeleket:

Köhögés, gyakori hányási inger. Kiköpés, nyálka. Szurás a mellben és hátgerincben. Éjjeli izzadás. Hideg kez és lábak. Nehéz lélekzés. A lélekzést később hallható füttyülés és recsegő horkolás kíséri. Vérköpés. Gyakran erős, rendetlen szivdobogás, összekötte erős félelemérzéssel. Gyenge érverés. Álmatlanság. Rosz emésztés.

A gyógyítás érdekében szükséges a pontos életrendszer leírása, a foglalkozás megnevezése és hogy a lábai hidegek-e? Cím:

Kur Institut Spiro-Spero (Paul Weidhaas) Dresden-Niederlössnitz, Humboldtstrasse 75.

Orvosi elismerő bizonylatok

a „Weidhaas“-féle gyógyítómódszerről.

Dr. Wolf L.-n.

Én az ön rendelményeit tanulmányoztam, szakismereteimmel és a legújabb kutatásokon alapulóknak találtam.

Dr. K. S.—n. (80 éves.)

Az én asztmám az ön gyógykezelésfolytán nagyon javult és reményem, hogy ön továbbra is orvosi tanácsával el fog látni, mert nekem ehhez van a legtöbb bizalmam.

Dr. H. M.-ben.

Egy betegemtől az ön kitűnő gyógyimódszerről szereztem tudomást és nem állhatok ellent, hogy ennek közelebbi leírását ne kérjem, miután érdekemben van a szegény szenvedőkkel azt az ön tapasztalatai alapján megismertetni stb.

Később ugyanezen orvos írja:

Én az ön gyógyászati tervezetét egészen kitűnőnek és egyedül biztosnak találtam; meg vagyok győződve azok előnyeiről és elismerésnek adok kifejezést.

Otto Fr. ur D.-ben írja. Házi orvosom dr. B. ur nagyon ajánlta az ön gyógyítómódszert.

Lujza herczegnő W.-ben T. várban írja: Az ön gyógyítómódszere folytán asztma-rohamaim teljesen elmúltak.

Gyomorbajok.

Gyomorbajban szenvedtem öt éve, mindig sovány és sápadt színű voltam. Nagyon rendetlen volt székélesem s nagy fájdalmat éreztem a gyomor tájékán, étkezés előtt és után rosszul lettem, émelygések, fölfuvas, gyomorégés és reggel kellemetlen szájbűzt éreztem. Ezen bajomban kértem az ön tanácsát és pontosan követve a kapott utasításokat, nemsokára visszakaptam egészségemet. Most ismét jól vagyok, ismét jól izlik az evés és ivás és teljes erővel láthatok munkám után. Az ön orvosi módszere fölött csakis a legnagyobb elismerésemel nyilváníthatom és fogom is az ön utasításait, a hol csak tehetem, a legmelegebben ajánlani.

Hive Singer F. H.
Kemnit, posta Burtenbach (Bajorország).
Az aláírást hitelesíti:

Kemnit, 1900. szeptember 10.

A községi tanács, Singer: polgármester.

Asztma.

A „Spiro-Spero“ gyógyintezetben sikerült asztmámat, a melyben már tizennégy évig szenvedtem és hiába orvosoltattam, kigyógyítani. Sokat kísérlettem meg ezen ideig, hogy egészséges lehessék, azonban semmi sem segített.

Heteken tartó gyógykezelés után az orvos gyógyulatlanul küldött el. Ezután, mivel betegségem szinte elviselhetetlenné lett, sőt egy orvos véleménye szerint tüdővérzéses voltam, négy hétre elmentem egy városi kórházba. Eleinte úgy találtam, hogy egészségem javulna, de nyolcz nap múlva ismét a régi baj jelentkezett. El nem mulasztottam ezután mindenféle hirneves orvosokat megkérdezni. Használtam zsiradékokat is a torokbajom ellen; azonban mindez hiába volt. Hálás köszönetet mondok önnek a jó és tökéletes gyógyítóeredményért, a melyet ön nálam elért. Most már nicsenek légzési nehézségeim. A borzasztó köhögés, a mely engem éveken át kínozott, eltűnt. A torokfájás elmúlt, étvágyam kitűnő, ehetek s ihatok bármint is. Végre-valahára megszűnt minden fájdalom és a gyógykezelés kezdete óta nem volt egyetlenegy asztmatikus bántalmam sem. Röviden, a régi szenvedések békét hagynak. Soha nem fogom elmulasztani ott, a hol erre alkalom nyílik, hogy önt ne ajánljam, hogy más betegek is részesüljenek ezen kitűnő gyógykezelésben. Hálás hive

Kopsda Fr.

Himmelwitz, 1900. augusztus 30.

A valódi aláírás hitelesítve: (pecsét). A községi előljáróság: Kraniesz.

Tüdővész.

1899. augusztus hó óta vállaimban és a mellben erős fájdalmakat és szurásokat éreztem, gyakran köhögtem, fehér nyálkát sűrűen kiköptem és lábaim folyton hidegek voltak. Mindenféle szereket használtam, de eredménytelenül. Végre egész bizalommal önhöz fordultam és most már a legnagyobb örömmel bizonyíthatom, hogy az ön gyógyítómódszere által két hónap alatt szenvedéseimtől meg vagyok mentve, a miért is hálás köszönetem kifejezem és önt minden hasonló betegnek a legjobban ajánlani fogom.

Kosters Jenne.

Bizonnytom hitelességét.

Georgsdorf, 1900. szeptember 3. Kerület: Benthaim grófság. A községi előljáró: Nosz.

Tüdőhurut és vérszegénység.

Husz évig folyton köhögtem, ezenfelül szenvedtem nagyfokú vérszegénységben is, a mely idegbajomat okozta. Az utóbbi években tüdőhurutot kaptam s végre asztma fejlődött ki oly mértékben, hogy hozzátartozóim és az orvosok életemet föladták. Teljesen lesoványodtam, mert étvágyra és alváásra gondolnom sem lehetett. Heteken keresztül ágyamat el sem hagyhattam. Bekövetkeztek a fuldokló rohamok. Ördögöttem, hogy még a közeli házban is meghall-

hatták. Ha képes voltam köhögés által magamnak megkönnyebbülést szerezni, úgy kihánytam mindjárt tele edénynyel sűrű, huzódó, fehér nyálkát. A göresős rohamok ellen alkalmaztak morfium-befecskendezéseket, de ezek sem segítettek. Vége lett minden orvosi mesterkélésnek. Ezen időben olvastam a lapokban az ön eredményes működéséről és bátorságot merítettem. Igaz, hogy fáradságos munkába kerültem, végre is az ön végtelen türelme és erélye által annyira vagyok, hogy minden munkámat elvégezhetem.

Nem hiszem, hogy ezen borzasztó betegség, a melyből engemet kigyógyított, újra visszatérjen, miután már egy éve is elmúlt és még eddig semmi visszaesést nem tapasztaltam. — Önnek köszönhetem életemet és kívánom, hogy minden beteg önhöz forduljon. Szívesen hitelesíteném volna aláírásomat, azonban mindenhol, a hová fordultam, visszautasítottak azzal a megjegyzéssel, hogy ez magánügy.

A legbensőbb háláérzetemmel ön patiente Westphal Adél Weiszbürgerstr. 12. ud. 4. ajtó. Berlin, 1900. augusztus 30.

Asztma, krónikus katarrus.

Sok éven át szenvedtem tüdőkatarrusban és asztmában. A köhögés sűrű fehér kiköpéssel kínozott engem egész éjjel napról-napra, hogy egy órát sem tudtam aludni és lábaim folyton hidegek voltak. Semmiféle gyógyszer nem használt. Amint arról értesültem, hogy az ilyen szenvedések ellen ön a legjobb eredményt érte el, szintén kegyedhez fordultam és ön végre megszüntette sok évi szenvedésemet. Most már a legkisebb köhögés sem bánt. Köszönöm önnek fáradságát és tanácsom minden asztma és mellbetegségben szenvedőnek az ön gyógyítómódszert. Oberharmersbach, 1900 aug. 20.

Spitzmüller Magdaléna.

Jelen levél az én je enlétemben Spitzmüller Magdaléna nő által, a kinek nevét, állását és lakását személyesen ismerem, aláíratott Oberharmersbach, 1900. augusztus 26. (Pecsét.) Polgármesteri hivatal! Ebele J. B.

Közel hat évig szenvedtem egy borzasztó betegségben, az asztmában. Nem kiméltem semmi költséget, használtam minden nekem ajánlott gyógyszert, de minden hasztalan volt. Ezután értesültem az ön gyógyítómódszerről s azonnal ennek is alávettem magamat, a mely, hála Istennek, engemet ezen borzasztó betegségtől megmentett. Miután ezért lekötelező köszönetemet fejezem ki, kötelezettségemül ismerem el önt minden szenvedőnek ajánlani Glushütte, 1900. szept. 9.

Horn Heinrich.

Jelen aláírást hitelesíti a község előljárósága: Dorn, polgármester.

A gyógykezelés levélileg is, minden hivatás akadályozása nélkül is keresztül vihető.

A világ legjobb fénymáza!

Aki azt akarja, hogy cipői szép fényesek és tartósak legyenek, az vegye meg

Fernolendt cipő fénymázat.

Világos cipőkhöz pedig

Fernolendt természetes bőr-crémjét.

Mindenütt kapható.

Cs. kir. szabadalmazott gyár. Alapítatott 1832-ben Bécsben.

Gyári raktár: Bécs I. Schulerstrasse 21.

Raktár Esztergomban: Wanitsek Rezsónél, Villi Józsefnél és a Karlsbadi cipő raktárban Weisz Nándornál.

A sokféle értéktelen utánzat miatt, kérem a névre E. L.

ST. FERNOLENDT és a bejegyzett védjegyre ügyelni. 1901. 24/III

Egyenesen Hamburgból

Kávé

4 3/4 kilo garant. legjobb arú, portómentesen utánvétellel vagy előre fizetve.

Santos, kiváló finom	kor. 7-60
Salvador ff., zöld, erős	8-15
Afrikai mocca, gyöngyszemű	8-25
Aranyjáva sárgás, igen finom	10-80
Gyöngykávé igen finom	10-85
Ceylon kékeszöld, extrafinom	10-95
Arab mocca ff. arom	13-20

Árjegyzék vámtarifával együtt ingyen.

Ettlinger & Co., Hamburg.

